

Årsrapport 2019 - kortversjon

Regional kompetansetjeneste for lindrende behandling
– «Lindring i nord»
Váidudandivššu guvllolaš gealbobálvalus

Helseregion Nord

Beskrivelse av kompetansetjenesten, formål, innhold og avgrensning.

Regional kompetansetjeneste for lindrende behandling -" Lindring i nord" (LIN) - er en av fire regionale kompetansetjenester i Norge. Målet for tjenesten er å styrke kvaliteten på lindrende behandling i regionen og bidra til at alvorlig syke og døende og deres pårørende får et best mulig behandlings- og omsorgstilbud, uavhengig av bo- og oppholdssted. Hovedoppgavene er:

- Kompetanseheving gjennom undervisning, veiledning og informasjon
- Bidra til et helhetlig organisert lindrende tilbud gjennom nettverksarbeid, bedre pasientforløp og systematisk oppbygging av det palliative tilbudet i spesialist- og kommunehelsetjenesten
- Fagutvikling og forskning

Tjenesten er organisatorisk plassert i Kreftavdelingen, Kirurgi-, kreft- og kvinnehelseklinikken (K3K), UNN-Tromsø. Kreftavdelingen drifter palliativt team og har integrert lindrende døgnbehandling for kreftpasienter i avdelingens sengepost. UNN-Tromsø har ikke egne sengeplasser for palliative pasienter.

LIN arrangerer årlig et 3-dagers kurs i lindrende behandling i Tromsø, underviser via videokonferanse (VK) og bidrar ved fagdager i kommuner og sykehus. Vi veileder helsepersonell ved fagprosjekt i kommuner og sykehus, drifter nettverk for ressursykepleiere og palliative senter og driver informasjonsvirksomhet. Implementering av tilgjengelig kunnskap og relevante palliative verktøy er sentralt i arbeidet. Flere ansatte har nasjonale oppgaver. LIN har 2 egne forskningsprosjekt og deltar i nasjonale prosjekt.

Målgruppen for tjenesten er alle typer helsepersonell som arbeider med lindrende behandling på ulike nivå i helsetjenesten. Barnepalliasjon er under oppbygging i Norge. LIN har ikke spesifikk kompetanse i barnepalliasjon, men kan bidra i utvikling og organisering av tjenesten.

Kompetansetjenesten har en referansegruppe som har 2 årlige VK møter.

Bemanning og kompetanse.

Det er 4,5 stillingshjemler i kompetansetjenesten, men pr. i dag har vi kun lønnsmidler til 4,3 (inkl. 20% overlegeressurs fra Kreftavdelingen, UNN til undervisning). Ansatte i 2019:

Bente Ervik	Leder, kreftsykepleier, PhD 100%, bistilling UiT 20% tom 0.06.2019
Bodil Trosten	Kreftsykepleier, MA helsefag 100%
Jorunn Larsen	Kreftsykepleier, 100% fra febr. 2019
Sølvi Hall	Kreftsykepleier, 20%, Helgelandssykehuset Mo i Rana
Sigve Andersen	Overlege, PhD 50%, 50% førsteamanuensis UiT
Tom Dønnem	Overlege/forsker, PhD 10%, hovedstilling professor UiT
Overlegeressurs Kreftavd.	20%
Delvis ubesatt	Sekretær 20%

Undervisning og målgruppe.

Ansatte i LIN underviser på egne kurs, lokale kurs, nettverksmøter og ved universitet og høyskoler. Vi driver systematisk faglig fordypning til utvalgte kommuner via eHelse vår og høst.

- Universitet og høyskoler, master i helsefag Aldring og eldreomsorg og master i sykepleie
- 3-dagers kurs lindrende behandling, alle yrkesgrupper
- eHelse, faglig fordypning gjennom VK
- Fagdager, kortere kurs, bidrag v/kurs
- Nettverksmøter ressurspsykeleiere
- Videokonferanse (VK), enkelttimer

I hovedsak når vi flest sykepleiere, spesialpsykeleiere og helsefagarbeidere, samt noen leger og annet helsepersonell.

Informasjon og veiledning.

Nettsider og nyhetsbrev.

Vi driver kontinuerlig oppdaterings- og utviklingsarbeid for å gjøre fagstoff tilgjengelig for helsepersonell, og samarbeider med de 3 andre kompetansetjeneste, andre avdelinger ved UNN og palliativt team i dette arbeidet.

- Oppdatering og videreutvikling av nettsider www.unn.no/lin
- Oppdatering av lister over ressurspsykeleiere og kreftpsykeleiere på våre nettsider og ved www.pallreg.no er prioritert.
- Nyhetsbrev, tre årlige, til et stort antall ressurspersoner og ledere i regionen.

Tilskudd til lindrende behandling i kommuner fra Helsedirektoratet.

LIN vurderer søknadene i samarbeid med Fylkesmannen i Troms. I 2019, totalt 23 søknader og 19 kommuner som fikk tilskudd, enten nye midler og/eller overføring av tidligere tilskudd. Alle prosjektledere er kontaktet pr. telefon fra LIN.

LIN har hatt spesiell oppfølging av et større prosjekt i Tromsø kommune; simulering av forhåndssamtaler og kommuner som alle har implementering av verktøyet *Livets siste dager* som sitt prosjekt, oppfølging via VK møter.

Organisering og nettverk.

LIN driver nettverk for ressurspsykeleiere i kreft og lindrende behandling og nettverk for lindrende/palliative senter i sykehus.

Nettverket for ressurspsykeleiere i kreft og lindrende behandling.

Nettverkene er en arena for kompetanseheving, informasjon og samarbeid på tvers av fagområder, og mellom alle nivå i helsetjenesten. Geografien i nord gjør dette til et viktig møtested for

ressurssykepleiere som alle har et spesielt ansvar for lindring i kommunene og sykehus. Nesten alle kommuner og sykehus har oppnevnt en eller flere ressurspersoner tilnettverkene.

Oversikt over ressurspersoner med hovedansvar for palliasjon på sitt arbeidssted/kommune finnes på www.unn.no/lin. Det er vanligvis to møter årlig i hvert foretak, et fellesmøte for hele foretaket og et møte knyttet til lokalsykehusene. Fellesmøtene gjennomføres i samarbeid med Kreftforeningen, region nord.

Helseforetak	Fellesmøte-sted	Lokale møter-sted
Finnmarkssykehuset	Tromsø, sammen med UNN-HF	Lakselv og Vardø
UNN	Tromsø sammen med Finnmark	Tromsø Narvik
Nordlandssykehuset	Bodø Stokmarknes (delt geografisk årsak)	Leknes
Helgelandssykehuset	Mosjøen	Uten LIN deltakelse

Vi når flere av de mindre kommunene ved de lokale møtene. LIN vil fortsette å drifte fellesmøtene. De lokale møtene drives i et tett samarbeid med lokale ressurser, men det er avgjørende at LIN holder i organiseringen for at dette kan gjennomføres.

Nettverk palliative senter i sykehus.

Det har vært to VK møter med de palliative sentrene i sykehusene. For 2020 vil LIN søke midler til fysisk møte i tillegg, spesielt knyttet til arbeid med ny Stortingsmelding i palliasjon.

Annet.

Deltagelse i råd og utvalg og samarbeid.

LIN har et stort geografisk område, og mange oppgaver fordelt på få personer. Som et av fire regionale kompetansetjenester i landet er det forventet og ønskelig at vi bidra i nasjonale prosesser.

Nasjonalt deltar LIN i:

- Revidering av Nasjonalt handlingsprogram for palliasjon i kreftomsorgen
- Samarbeid om koder i palliasjon
- Samarbeid om utvikling av nettsider for kompetansetjenestene
- Referansegruppe «*Livets siste dager*»
- Årlig møte mellom de fire kompetansetjenestene

Regionalt og lokalt har LIN samarbeid med:

- Utviklingssenter for sykehjem og hjemmetjeneste i Troms
- Kreftforeningen, region nord
- Helse Nord, deltar i fagråd kreft og utarbeidelse av ny regional kreftplan

Palliasjon i UNN.

UNN-HF har startet et større arbeid med styrking av det organiserte palliative tilbudet lokalt og regionalt. Arbeidsgruppen som ble ledet av lege fra LIN leverte i juni sitt forslag til organisering til eiere av prosjektet.

LIN hadde besøk av Eldre- og folkehelseminister i forbindelse med utarbeidelse av Stortingsmelding i palliasjon. Ministeren var spesielt opptatt av organisering av palliasjon, barnepalliasjon og samhandling mellom sykehus og kommunehelsetjenesten. Kreftsykepleier og lege fra Karlsøy kommune deltok i deler av møtet via videokonferanse.

Telefon- og mailhenvendelser fra helsepersonell handler i hovedsak om symptomlindring, organisering av tjenesten, og spørsmål om konkrete pasientsituasjoner. Vi samarbeider med palliativt team om flere av disse.

Forskning.

Egne prosjekt.

- «Rural palliative care» - from the perspective of health care professionals. Intervjustudie. Ervik, B. og Johansen ML.
- «Vardesenteret» - dets rolle i den totale kreftomsorgen for pasienter og pårørende. Ervik, B og Andersen, S, Skirbekk, H og Dønnem, T.

Deltakelse.

- PalliON, Palliative Care in Oncology, nasjonal klinisk multisenter studie der UNN er kontrollsykehus, onkolog i LIN er PI på UNN.
- Evaluering av pakkeforløp for kreft (EPAK), nasjonal studie, SINTEF. LIN deltar i delpakke.
- Bedre livskvalitet og funksjon for eldre som får strålebehandling. Ansvarlig Sykehuset Innlandet, LIN bidrar i delpakke.

Publikasjoner og presentasjoner.

Ervik, B, Nordøy, T, Andersen, S: (2019): Fruktene av «Lindring i nord», Omsorg, Nordisk Tidsskrift for palliativ medisin, Fagbokforlaget (36) 1.

Trosten, B (2019): Landskonferanse i kreftsykepleie, Sarpsborg, «Øremerkede senger i sykehjem», poster.

Andersen, S (2019): Onkologisk forum, Nasjonal konferanse, Tromsø, muntlig innlegg om samvalg og ledet parallellsesjon om palliasjon ved gynekologisk kreft.

Ervik, B (2019): Nasjonal konferanse i alders- og sykehjemsmedisin, Bodø, muntlig innlegg.

Andersen, S (2019): Omsorg ved livets slutt 2019, Oslo, Nasjonal Konferanse, muntlig innlegg og panel.

Forskere i LIN er medlem av *European Palliative Care Research Centre (PRC)* med årlige nasjonale møter og internasjonale konferanser og i forskningsnettverk «*Palliasjon i primærhelsetjenesten*».

Fagutvikling og prioriterte utviklingsprosjekt.

- Revidering av *Håndbok i lindrende behandling*.
- «Lindrende senger i sykehjem», videreutvikling av mastergradsoppgave.
- Kurs i palliasjon for leger, påbegynt samarbeid med Samhandlingsenheten ved UNN-Tromsø.

I NOU 2017:16 På Liv og død ble noen tema/områder framhevet for videre arbeid.

- *Systematisk pårørendearbeid* spesielt knyttet til «Carer Support Needs Assessment Tool» (CSNAT), et lisensiert verktøy som for tiden innføres i 3 av helseregionene - samarbeid med OUS og St. Olav.
- *Forhåndssamtaler og palliative planer*.
- *Palliasjon for andre pasientgrupper enn kreftsyke*.
- *Barnepalliasjon*.

Vurdering av aktivitet.

LIN har hatt redusert bemanning i deler av 2019. Kjerneoppgavene; undervisning, veiledning og nettverksarbeid er gjennomført innenfor de ressursene vi har, men med mindre undervisningstimer enn foregående år. Vi ser det som sentralt at LIN bidrar ved nasjonale utredninger og konferanser for å få fram perspektiver fra nord og våre særskilte geografiske og ressursmessige utfordringer.

Vi har et stort utadrettet arbeid og et godt samarbeidet med dyktige fagfolk i hele regionen, noe som er sentralt for å sikre styrket kompetanse både i sykehus og kommunehelsetjeneste.

Utfordringer.

LIN har få stillinger til å løse de mange oppgavene som er lagt til kompetasetjenesten, og som nå er anbefalt utvidet etter NOU 2017:16 «På Liv og død. Tidlig palliasjon, palliasjon for andre pasientgrupper enn kreft, barnepalliasjon og implementering av nye faglige veiledere er derfor krevende. En annen utfordring er å nå de minste kommunene som ofte har lang avstand til nærmeste sykehus, dette forsøkes løst med utvidet bruk av VK.

For å kunne tilby likeverdige tilbud i vår region vil vi i lang tid trenge en sterk motor i arbeidet. Sammenlignet med andre kompetansetjenester har den manglende utbygde klinisk delen i UNN Tromsø (enhet med senger og stillinger) betydning både for behandling og omsorg, fagutvikling, utdanning forskning. Miljøet er sårbart.

Årsrapporten er godkjent av referansegruppen pr. mail.

En detaljert årsrapport kan fås ved henvendelse til regklb@unn.no

UNN-Tromsø, mai 2020

Bente Ervik, Leder/PhD.